

NR 8(60) 2019
ISSN 2336-3630

Středoevropský věstník pro vědu a výzkum

Praha
Publishing house Education and Science
2019

LEKÁRSKÉ VĚDY

Круть Ю.О., Фесенко В.І.

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

ФАРМАКОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ДЛЯ МІСЦЕВОГО ЛІКУВАННЯ В

ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ ПАРОДОНТОЛОГА

(ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)

Резюме: місцеве медикаментозне лікування є важливою складовою комплексного лікування захворювань пародонту, яке спрямоване на знеболання, зменшення мікробного обсіменіння пародонтальних кишень, ліквідацію запального процесу, відновлення нормального гомеостазу, стимуляцію процесів регенерації, відновлення порушених функцій тканин пародонту. В даній роботі проведено огляд літературних джерел в яких звертається увага на призначення лікарських засобів з протимікробною, антисептичною та комбінованою дією з метою усунення запальної реакції при ураженні пародонту.

Ключові слова: захворювання пародонту, місцеве лікування, лікарські засоби.

Summary: local drug treatment is an important component of comprehensive periodontal disease treatment aimed at analgesia, reduction of microbial insemination of periodontal pockets, elimination of inflammatory process, restoration of normal homeostasis, stimulation of regeneration processes, restoration of impaired periodontal functions. This paper reviews literature sources that draw attention to the prescription of antimicrobial, antiseptic, and combination agents to eliminate inflammatory reactions in periodontal lesions.

Key words: periodontal disease, local treatment, medicines.

Комплексний підхід до лікування хвороб пародонту забезпечує високу ефективність і довготривалу ремісію захворювання. Це означає, що необхідно впливати на всі ланки процесу, тобто проводити комплексне лікування хвороб

пародонту, яке включає етіотропну, патогенетичну та симптоматичну терапію. Під час проведення первинного пародонтологічного лікування, в основі якого лежить механічне видалення над- і підясенного зубного каменю та грануляцій, необхідне застосування засобів місцевої медикаментозної терапії (ММТ). Місцеве медикаментозне лікування є важливою складовою комплексного лікування захворювань тканин пародонту, яке спрямоване на знеболення, зменшення мікробного обсіменіння пародонтальних кишень, ліквідацію запального процесу, відновлення нормального гомеостазу, стимуляцію процесів регенерації, відновлення порушених функцій тканин пародонту. Етіотропна терапія включає призначення лікарських засобів, що впливають на комплекс пародонтопатогенних бактерій. Це препарати із, протимікробною, антисептичною та комбінованою дією. Успішним є використання засобів на основі хлоргексидину та гексетидину. В окрему групу препаратів з різними видами дії входять лікарські засоби рослинного походження. Дані препарати володіють високою фармакологічною ефективністю та майже не мають побічних ефектів і протипоказань, а тому їх призначають у першу чергу пацієнтам з алергічними реакціями та важким загальним анамнезом. У патогенезі хвороби тканин пародонту лежить запальний процес, який включає в себе не тільки запалення м'яких тканин, а й резорбцію кісткової тканини. Тому особливо ефективним є використання засобів ММТ із протизапальною дією на початкових стадіях пародонтиту. Високу ефективність виявляють засоби із групи нестероїдних протизапальних препаратів на основі саліцилату холіну. Використання препаратів з антигомтоксичною дією сприяє підвищенню місцевого імунітету, відновленню гомеостазу, біоценозу та трофіки у тканинах пародонту.

Структура дентальної біоплівки така, що вона практично непроникна для всіх ліків, для клітин, що беруть участь в імунно-запальної реакції у відповідь організму, і їх біологічно активних речовин. Поєднання механічного та хіміотерапевтичного впливу на поверхню коренів зубів і пародонтальні кишень дозволяє досягти їх максимальної деконтамінації. При ультразвуковій обробці поверхні коренів зубів знімають основний масив зубних нашарувань, порушується зчеплення біоплівки з поверхнею кореня зуба, руйнується структура біоплівки, достовірно знижується рівень загальної обсіменіння пародонтальних кишень мікроорганізмами.

Деконтамінації поверхні коренів зубів досягається шляхом застосування механічних засобів і хімічних препаратів і їх поєднання. Розрізнені мікроорганізми на поверхні коренів зубів після механічного очищення чутливі до дії антисептичних і антибактеріальних препаратів. Введення протимікробних препаратів в пародонтальні кишені дозволяє досягти високої концентрації лікарського препарату, що в результаті підвищує ефективність лікування. Це дозволяє охопити і такі важкодоступні місця, як фуркації, інвагінації на поверхні коренів зубів.

З метою впливу на мікробний агент та патогенетичні механізми, які створюють умови розвитку запальної та дистрофічно-запальної реакції використовують препарати місцевої дії.

Засоби із протимікробною й антисептичною дією

ГЕКСОРАЛ - розчин з діючою речовиною *гексетидин*, розчин для полоскання ротової порожнини. Виробник «Pfizer PGM» для «Pfizer Inc.» (Франція/США). Показання: при захворюваннях тканин пародонту - гінгівіт, генералізований пародонтит (ГП); до й після хірургічних операцій у ділянці ротової порожнини; допоміжний засіб гігієни ротової порожнини; при захворюваннях слизової оболонки порожнини рота (СОПР) (стоматит, глосит, особливо кандидомікози); при інфекційно-запальних захворюваннях лор-органів. Протипоказання: алергічні реакції на будь-який інгредієнт даного лікарського засобу. Спосіб застосування: ротові ванночки по 30 сек. Застосовувати після прийому їжі. Тривалість лікування до 14-ти днів.

СТОМАТИДИН — розчин на основі *гексетидину* 0,1 % по 200 мл у флаконах. Виробник: «Bosnalijek» (Боснія й Герцеговина). Показання: при захворюваннях тканин пародонту - гінгівіт, пародонтит; до й після хірургічних операцій у ділянці ротової порожнини; допоміжний засіб гігієни ротової порожнини; при захворюваннях СОПР (стоматит, глосит, особливо кандидомікози); при інфекційно-запальних захворюваннях лор-органів. Протипоказання: підвищена чутливість до гексетидину чи допоміжних компонентів препарату. Спосіб застосування: ротові ванночки з нерозведеним розчином протягом 30-ти секунд. Рекомендується полоскати 2- 3 рази на день після їжі. Також застосовують у вигляді аплікацій та інстиляцій. Тривалість лікування не більше 14-ти днів.

ДЕНТАГЕЛЬ - гель на основі метронідазолу та хлоргексидину. Виробник: «Unique» (Індія). Показання: гінгівіти (гострий виразково-некротичний гінгівіт Венсана, хронічний гінгівіт, катаральний та гіпертрофічний); ГП, хронічний і загострений перебіг; хронічний рецидивуючий афтозний стоматит; зубний біль при інфекційно-запальних процесах у ротовій порожнині. Протипоказання: підвищена чутливість (алергія) до метронідазолу, хлоргексидину, похідних нітроімідазолу. Не використовувати дітям до 14-ти років. Спосіб застосування: гель наносять на ділянку ураження чи післяопераційну зону ясен чистим пальцем два рази на добу. Після нанесення гелю протягом 15-ти хвилин не можна полоскати рот і приймати їжу. Тривалість лікування - до 14-ти дб.

МЕТРОГІЛ ДЕНТА - комбінований гель для ясен на основі метронідазолу та хлоргексидину. Виробник: «Unique» (Індія). Показання: гінгівіти (гострий виразково-некротичний гінгівіт Венсана; гострий; хронічний гінгівіт, катаральний та гіпертрофічний); ГП, хронічний і загострений перебіг; хронічний рецидивуючий афтозний стоматит; зубний біль при інфекційно-запальних процесах у ротовій порожнині. Протипоказання: чутливість до компонентів лікарського засобу. Не застосовувати в дітей до 6-ти років. Спосіб застосування: наносять чистим, пальцем або лопаточкою на уражену ділянку ясен чи СОПР два рази на добу. Після нанесення гелю протягом 15-ти хвилин не можна полоскати рот та їсти.

Засоби із протизапальною дією

МЕФЕНАТ - мазь на основі натрієвої солі мекфенаміну. Виробник: ВАТ «Фармак» (Україна). Показання: захворювання СОПР (ерозії, афти, виразки); захворювання тканин пародонту; травматичні ураження слизової оболонки; лікування карбункулів і фурункулів. Протипоказання: підвищена чутливість до компонентів препарату. Спосіб застосування: наносять на уражену ділянку пальцем чи спеціальною лопаткою три рази на добу, тривалість лікування 7—15 днів.

ТАНТУМ ВЕРДЕ - розчин із запахом м'яти, що містить гідрохлорид бензидаміну. Виробник: «Angelini Francesco ACRAF» S.p.A., (Італія). Показання: інфекційно-запальні захворювання СОПР; після хірургічного втручання у ротовій порожнині. Протипоказання: у пацієнта з підвищеною чутливістю до

препарату. Спосіб застосування: налити в мірну склянку 15 мл розчину, використовувати як ополіскувач порожнини рота кожні 1,5-3 год. Тривалість лікування 7-8 днів.

ХОЛІСАЛ - гель на основі *саліцилату холіну і хлориду цеталконію*. Виробник: «Jelfa» (Польща). Показання: гінгівіти різної етіології; ГП, хронічний і загострений перебіг; травматичні ураження СОПР; невеликі оперативні втручання в ротовій порожнині; захворювання слизової оболонки порожнини рота (стоматити та хейліти різної етіології; кандидомікози); зубний біль при інфекційно-запальних процесах у ротовій порожнині; у складі комплексної терапії при захворюваннях, які супроводжуються висипками в ротовій порожнині (вітряна віспа, червоний плоский лишай, багатоформна ексудативна еритема). Протипоказання: підвищена чутливість до саліцилатів та інших компонентів лікарського засобу. Не застосовувати в дітей до одного року, у вагітних жінок у III триместрі та в період лактації. Спосіб застосування: 2-3 рази на добу, смужку гелю довжиною 1 см для дорослих і 0,5 см для дітей видавлюють на палець та обережно втирають в уражену ділянку слизової оболонки протягом кількох хвилин. Після застосування гель утримується на поверхні слизової оболонки порожнини рота протягом кількох хвилин.

ПАНСОРАЛ - гель з діючими речовинами *саліцилатом холіну, хлоридом цеталконію та анісом*. Виробник: «Piette Fabre Oral Care» (Франція). Показання: гінгівіти різної етіології; хронічний рецидивуючий афтозний стоматит; при пошкодженні СОПР різної етіології. Протипоказання: підвищена чутливість до компонентів препарату. Не застосовувати в дітей та підлітків до 18-ти років. Спосіб застосування: на уражену ділянку СОПР нанести гель та в подальшому слід утримуватись від прийому їжі, полоскання рота, чищення зубів протягом однієї години. Застосовувати 2-3 рази на добу.

Комбінована дія

ГЕКСАЛІЗ - таблетки для розсмоктування на основі *біклотимолу, еноксолону й лізоциму*. Виробник: «Lab. Bouchara-Recordati» (Франція). Показання: місцеве лікування інфекційно-запальних захворювань СОПР; місцеве лікування інфекційно-запальних захворювань глотки та гортані. Протипоказання: не використовувати в дітей до 6-ти років. Підвищена чутливість до будь-якого з компонентів препарату. Спосіб застосування:

розсмоктувати таблетку повільно, не розжовуючи. Дорослим і дітям старше 6-ти років: від 6 до 8-й таблеток на добу.

ГІВАЛЕКС - розчин на основі *гексетидину, саліцилату холіну та хлорбутанолу*. Виробник: «Norgine Pharma» (Франція). Показання: інфекційно-запальні захворювання ротової порожнини; біль при прорізуванні зубів; засіб гігієни при післяопераційному догляді за ротовою порожниною; захворювання тканин пародонту - гінгівіти, ГП; інфекційно-запальні захворювання лор-органів. Протипоказання: не застосовувати в дітей до 2,5 року. Підвищена чутливість до будь-якого з компонентів препарату. Спосіб застосування: 2 чайні ложки розчинити в 1/4 склянці теплої води. Від 2 до 4-х полоскань на добу. Не ковтати. Тривалість лікування до 5-ти днів.

ПАРОДІУМ - гель на основі *хлоргексидину та екстракту ревеня*. Виробник: «Pierre Fabre Oral Care» (Франція). Показання: невеликі оперативні втручання в ротовій порожнині, пародонтальна хірургія; захворювання тканин пародонту: гінгівіти, ГП, хронічний перебіг. Протипоказання: підвищена чутливість до компонентів лікарського засобу. Спосіб застосування: наносити на ділянку ураження чи післяопераційну рану за допомогою лопаточки. Застосовувати три рази на добу. Тривалість лікування до 30-ти днів.

СЕБДІН - таблетки з *дигідрохлориду хлоргексидину та аскорбінової кислоти*. Виробник: «GlaxoSmithKline» (Велика Британія). Показання: інфекційно-запальні захворювання ротової порожнини; хронічне запалення слизових оболонок глотки та гортані. Протипоказання: гіперчутливість до хлоргексидину або будь-якого іншого компонента препарату. Спосіб застосування: по одній таблетці 4-5 разів на день. Таблетку слід повільно розсмоктувати, не ковтаючи. Тривалість лікування до 14-ти днів.

Засоби рослинного походження

СТОМАТОФІТ та СТОМАТОЛОФІТ А - розчин на основі рослинних екстрактів. Виробник: Фітофарм Кленка С.А. (Польща). Показання: комплексне місцеве лікування запальних захворювань СОПР: гінгівіту, ГП, стоматиту, глоситу.

ПАНСОРАЛІ «Перші зуби» - гель на основі *екстракту ромашки римської, екстракту кореню алтея, екстракту квітів шафрану та ірландського моху*. Виробник: «Pierre Fabre Oral Care» (Франція). Показання: полегшення при

прорізуванні перших зубів у немовлят. Протипоказання: підвищена чутливість до компонентів лікарського засобу. Спосіб застосування: нанести невелику кількість гелю безпосередньо на ясна дитини та м'яко втерти. Використовувати так часто, як це необхідно.

РОТОКАН - спиртовий розчин на основі *екстракту квітів ромашки, екстракту квітів календули, екстракту трави деревію*. Виробник: ВАТ «Лубнифарм» (Україна). Показання: ГП, хронічний перебіг, і в період загострення; афтозні ураження СОПР; виразково-некротичні гінгівостоматити. Протипоказання: підвищена чутливість до компонентів препарату. Спосіб застосування: одну чайну ложку препарату розводять в одній склянці теплої води для полоскання, аплікацій тривалістю 15-20 хв або ротових ванночок тривалістю 1-2 хв. Застосовують 2-3 рази на день, тривалість лікування 2-5 днів.

ПРОПОСОЛ-КМ-СПРЕЙ - спрей на основі прополісу. Виробник: АТ «Стома» (Україна). Показання: афтозні, катаральні, виразкові стоматити, катаральний гінгівіт. Протипоказання: індивідуальна гіперчутливість у вигляді алергічних реакцій, у тому числі на продукти бджільництва. Спосіб застосування: зрошування ураженої ділянки 2-3 рази на добу, після зменшення вираженості запального процесу - 1-2 рази на добу до повного одужання. Тривалість лікування - 3-7 днів.

Серед препаратів цієї групи широке застосування має **ХЛОРОФІЛІПТ** (спиртовий та масляний розчин, а також у вигляді пігулок). Показання: місцеве лікування тканин пародонту; ГП у стадії загострення; як допоміжний засіб індивідуальної гігієни під час проведення курсового лікування ГП; афтозні та виразкові ураження СОПР; захворювання верхніх дихальних шляхів (тонзиліти, фарингіти, ларингіти). Протипоказання: підвищена чутливість до компонентів препарату. Спосіб застосування: використовують у вигляді аплікацій на уражену ділянку слизової оболонки та на ясна, інстиляції в пародонтальні кишені, а пігулки не тримати в порожнині рота до повного розсмоктування. Приймати 5 разів на день кожні 4-5 год. Тривалість лікування - 7 днів.

В період активного лікування гінгівіту, ГП та інших інфекційно-запальних захворювань порожнини рота протимікробні препарати можуть застосовуватися як в клініці, так і самостійно пацієнтами. Слід зазначити, що застосування даних препаратів в домашніх умовах має проводитися тільки за

призначенням лікаря з чіткими показаннями щодо застосування. Перед призначенням необхідно провести професійну гігієну Порожнини рота, проінформувати пацієнта, що в разі появи печіння, хворобливості, набрякlostі в порожнині рота під час самостійного застосування лікарського препарату слід негайно звернутися до стоматолога.

Лікувально-реабілітаційні заходи у стоматологічних хворих спрямовані на причини розвитку захворювання - етіотропне лікування; механізми розвитку патологічних процесів у тканинах пародонту і СОПР - патогенетичне лікування та клінічні прояви захворювання - симптоматичне лікування. Вивчення механізмів патогенезу захворювань пародонту та СОПР необхідне для обґрунтування застосування лікарських засобів. Хронічний перебіг запальних та імунних реакцій тканин пародонту та СОПР зумовлює синтез каскаду прозапальних і проостеопоротичних цитокінів.

Таким чином: на сьогодні розроблено та запропоновано значну кількість лікарських засобів для місцевої терапії запальних процесів у тканинах пародонту і СОПР. Ефективність застосування протизапальних засобів у стоматології обґрунтовано великою кількістю досліджень, як вітчизняних так і закордонних. Тому при виборі фармакологічних препаратів для лікування захворювань тканин пародонту та СОПР перевагу віддають лікарським засобам з комплексною дією, які локально впливають на різні ланки патогенетичного механізму виникнення захворювань тканин пародонту без ускладнень з боку макроорганізму.

Література

1. Борисенко А.В. Порівняльне дослідження ефективності протизапальної композиції та препарату «Тандум Верде» в комплексному терапії хворих на генералізований пародонтит/ А.В. Борисенко, О.С. Куваєв та ін.// Современная стоматология.-2015.-№4.-С.48-50.

2.Мазур І.П. Фармакологічні засоби для місцевого лікування тканин пародонту. /І.П.Мазур, В.А. Передрій, С.В. Дулько// Современная стоматология.-2010.- № 5.- С.47-52.

3. Мазур И.П. Клиническая и микробиологическая эффективность применения местных противомикробных и антисептических препаратов при

лечении заболеваний пародонта. /И.П.Мазур, Н.А.Бакшугтова, Д.М.Ставская // Современная стоматология.-2014.- № 1.- С.32-38.

4.Мазур І.П. Протизапальні лікарські засоби для місцевого застосування у стоматології./І.П. Мазур, М.В.Слободяник // Современная стоматология.-2014.- № 5.- С.28-32.

5.Нариси практичної пародонтології/ Під ред. проф. М.Ю. Антоненко // Довідник лікаря «Стоматолог».-2-ге видання.-К.: ТОВ Бібліотека «Здоров'я України», 2017.- 348 с.

6.Політун А.М. Клініко-лабораторна оцінка ефективності лікування захворювань пародонту у хворих на цукровий діабет/ А.М. Політун, А.С. Куліш// Дента клуб – 2015-№1.С.28-30.

7. Стоматологія: підручник: У 2 кн. – Кн.2 : підручник (ВНЗ III-IV р. а.) / М.М. Рожко, І.І. Кириленко, О.Г. Денисенко та ін.; за ред. М.М. Рожко. — 2-е вид. – 2018.

8.Феди Питер. Пародонтологическая азбука. Феди Питер, Вернино Артур, Грей Джон.- Москва.- 2003.

EKONOMICKÉ VĚDY

Ryzhakova G.M., Leshchynska I.V. INVESTMENT SAFETY OF THE DEVELOPER'S CONSTRUCTION PROJECT AS A TEMPORARY COMPANY	3
Malykhina O.M. Kistion D.V. OPTIMIZATION OF INVESTMENT PLANNING ON THE BASIS OF THE METHOD OF INNOVATIVE MANAGEMENT ACTIONS	9
Ryzhakov D. A., Kondratsky V.O. MODERN STRATAGEMS FOR RENEWING THE COMPETITIVE ENVIRONMENT OF CONSTRUCTION DEVELOPMENT	14
Kunitsky Konstantin SUBSTANTIATION OF INVESTMENT COMPONENT OF DEVELOPMENT OF PROPERTY POTENTIAL OF ECONOMIC SYSTEMS IN AGRICULTURAL SECTOR OF ECONOMY.	19
Сминтина А.И. ОСНОВНИ КОМПОНЕНТИ QUALITY-МЕНЕДЖМЕНТУ	24
Галенко С.М., Кафтя М. А. ВАЛЮТНА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ЗМІНИ СВІТОВОГО ВАЛЮТНОГО РИНКУ	27

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Bilozir Oksana STATE REGULATION OF SOCIAL SPHERE INDUSTRIES IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION	37
Marvan Muzher Hussein Muzher DEVELOPMENT OF NORMATIVE-LEGISLATIVE PROVISION OF STATE-BANKING PARTNERSHIP IN UKRAINE	45

LÉKAŘSKÉ VĚDY

Круть Ю.О., Фесенко В.І. ФАРМАКОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ДЛЯ МІСЦЕВОГО ЛІКУВАННЯ В ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ ПАРОДОНТОЛОГА (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)	52
--	----

PEDAGOGICKÉ VĚDY

Нікулін О.В., Наконечна Т.В., Губарєв І.В. АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ	61
Томашевська А. Ю. ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ПАРАМЕТРИ ESP НАВЧАННЯ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ТЕЗАУРУСУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ.	66
Tkachova Nataliia, Zhang Youwen THE OUTLOOK FOR THE USES OF EXPERIENCE WITH POLICULTURAL COMPETENCE PRACTICES OF CHINESE UNIVERSITIES HIGHER SCHOOL STUDENTS IN UKRAINE	73
Shcheblykina Tamila, Dzhou Yun THE ROLE AND PLACES OF FOLK SONGS IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF SINGING IN CHINA'S HIGH SCHOOLS.	78

STÁTNÍ SPRÁVA

Berezin Maxim THE MAIN PROVISIONS OF THE IMPLEMENTATION OF THE DIRECTIONS OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF PUBLIC ORDER	84
--	----

255318	*255654*	*256207*	*256232*
255323	*255074*	*255736*	
255336	*256188*	*255920*	
255514	*256332*	*256172*	